№ 64.

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 9. SIERPNIA ROKU 1799. w PIĄTEK.

z Wiednia dnia 31. Lipca.

Ceſarz Jmć wraz z Nayiaśnieyszą Małżonką ſwoią po odbytey zwyczayney audyencyi, wyiechał dziś do *Baden* dla używania tam kąpieli.

Wczoray *Nadzwyczayny Dodatek do Gazety Dworſkiey, zawiera w ſobie co naſtępuie:*— „ Generał *Melas* z głowney kwatery w *Alexandryi*, przyſłał przyiemną wiadomość o poddaniu ſię tamteyszey Cytadelli. Po ukończeniu bateryow w drugiey paralelli, i zaprowadzeniu w nie armat, ogień ze wszyſtkich bateryow jak naymocnieyſzy rzucany był do tey twierdzy. Nieprzyiaciel opuścił potym drogę ukrytą, i w ſamych tylko trzymał ſię fortyfikacyach. Na dniu 21. Hrabia *Bellegarde* poſtanowił ſzturm przypuścić. Tym czasem baterye nasze w obu paralellach ſypały ogień nieuſtanny do twierdzy, nieprzyiacielſki, ogięń był także żywo utrzymywanym. Nakoniec kommendant twierdzy Generał *Gardanne* widząc zbliżaiące ſię niebespieczeńſtwo, a nie chcąc zzpewne dopuścić ſzturmu, przyſłał na dniu 21. po południu o godzinie 3. przez ſwego Adjutanta *Louis* liſt do F. M. *Bellegarde*, w którym wyraził „ iż odpowiedź iego na pierwsze wezwanie do poddania ſię Cytadelli, była taka, iak być była powinna, i jaką ſam F. M. *Bellegarde* dałby był, gdyby ſię znaydował w podobnych okolicznościach. Teraz jednak gdy bez wyrzutu własnego ſumnienia, i bez boiaźni oſkarzenia ſiebie, może uledz głosowi ludzkości, nie wzbrania ſię weyść w negocyacyą kapitulacyi, gdyby na takich warunkach była ułożona, iakie od *Francuzow*, ktòrzy wszyſtko dla honoru poświęcić umieią, przyięte być mogą.„ Gdy iednak oddawca liſtu nie był żadnym pełnomocnictwem opatrzony, przeto odeſłany zaraz na powrot zoſtał, z tym oświadczeniem, aby w przeciągu dwoch godzin przyſłane były potrzebne inſtrukcye i pełnomocnictwo, tudzież aby donioſł kommendantowi, iż przy dalszey odwłoce, będzie w odpowiedzi za wszelką wydarzyć ſię mogącą ſzkodę. O godzinie 8. w wieczor uſtał z obu ſtron ogień i kapitulacya zawartą zoſtała, na mocy iey zaięty w niewolę garnizon, wyciągnął z Cytadelli na dniu 22. popołudniu o godzinie 4. złożył broń na ſtoku twierdzy, i zoſtanie odeſłanym przez *Pawią* do kraiow dziedzicznych. Generał *Melas* przyrzekł pozniey donieść o treści tey kapitulacyi, wraz z wyszczegulnieniem armat, ammunicyi i innych zapasow w Cytadelli znayduiących ſię, rownie jak o ſtracie naſzey poniesioney w ciągu tak uporczywego oblężenia. Dodaie tylko, iż nieszczęśliwym przypadkiem Generał Major Margrabia *Chatelet* na wychodzie ſwoim z przykopu, od kuli muszkietowey ciężko rannym zoſtał.

Podług rapportu F. M. *Kray* pod tymże dniem jedenaście bateryow pod *Mantuą* zoſtało ukończonych, naſtępuiącey nocy ſpodziewał ſię armaty do nich zatoczyć, przez co wkrotce ſtrzelanie do fortecy rozpocznie ſię.

z Londynu dnia 23. Lipca.

Wſławiony zniszczeniem śluzow pod *Oſtendą* Kapitan *Popham*, wyſłany był do *Peterzburga* dla umowienia ſię względem osadzenia okrętow woyſkiem *Roſſyiſkim*. Przyięty był od Imperatora w naypodchlebnieyszym ſpoſobie. Ponieważ ztąd nie można było poſłać okrętow przewozowych, przeto Imperator daie 13 okrętow woiennych, dla przewiezienia woyſk do ich przeznaczenia, z tych 11 przybyło do *Rewla*, gdzie od dnia 28 Czerwca woyſka na nie wſiadać zaczeły. Kapitan *Popham* zna dokładnie te brzegi, na ktore część [illegible] ma bydź przeznaczoną.— Poselſtwo P. *Garthore* ma ſię ściągać do traktatu, przez ktòry *Szwecya* obowiązuie ſię część ſwoiey lądowey i morſkiey potęgi łącznie z potęgą naszą i *Roſſyiſką* przeciw *Francyi* użyć.— Mowią, iż daie 8 tyſięcy woyſka i 8 okrętow liniowych.— Uzbraiania do tayney wyprawy iak naymocnieysze trwaią, niewiadomo ieszcze kto będzie mieć naywyższą iey kommendę, czy Xiąże *d' York*, czy Xiąże *Cumberland*, czy też Hrabia *Moira*.

Na dniu 19 przybyła do *Portsmouth* fregata *Venus* z depeszami od Lorda *St Vincent*. Kapitan *Grave* przywiozł ią do *Londynu*. Do *Portsmouth* nie wolno było nikomu wchodzić na fregatę. Nic z tych depeszow nie ogłoszono, wſzelkie przeto wieści o zalszey potyczce ſą fałſzywe.— Lord *St Vincent* dla ſłabości zdrowia złożył kommendę, która Lordowi *Keith* zoſtała teraz powierzoną.— Słychać, iż i drugie mocarſtwo pułnocne ſubſidia pieniężne od *Anglij* odbierze.— Od kilku dni naſze papiery podnioſły ſię w gòrę. Trzy procentowe papiery ſtoią dziś na 63 i trzy z czterech. Tak nagłego wzroſtu łatwo przyczynę naznaczyć można, albo dla zbytniego napływu pieniędzy, ktòry ſię ztąd pokazuie iż oſta nia pożyczka miniſtra iuż ieſt zapłaconą, albo z innych ſprzyiaiących okoliczności politycznych.

Liſt z *Bombay* pod dniem 1. Marca donosi: „Przeciw *Tippo Saibowi* woyna ogłoszona zoſtała w *Madras* na dniu 3. Lutego. Armie nasze wymaszerowały iuż do *Seringapatnam*, ktòre to miaſto wraz z *Mangalore* ſpodziewać ſię trzeba, iż zdobyte przez nas zoſtanie. Rząd nic ieszcze urzędowego w tey mierze nie ogłoſił.

Liſt z przylądka *dobrey nadziei* pisany pod dniem 5. Kwietnia donosi, iż Koloniści wewnątrz kraju na 600. mil *Angielſkich* (200. *Francuzkich*) od przylądka, nie chcą ſłuchać żadnych rozkazow rządowych i podnieśli insurrekcyą. Gubernator poſłał przeciw nim woyſka lądem i morzem. Ci właściciele plantacyow nawet za rządu *Hollenderſkiego* częſto bunty podnoſili, w przeświadczeniu iż dla zbyt wielkiey odległości, woyſka przeciw nim poſłane być nie mogą.—Wiadomości z tegoż ſamego mieysca donoszą, iż powracaiąca z *Iśle de France* fregata *La Prudente* od 30. armat z 297. ludzmi, zdobyta przez nasze okręty zoſtała. Fregata ta bardzo wiele nam szkod poczyniła na morzu *wschodnio-indyiſkim*.— Gazeta *Boſtońſka* pod dniem 22. Czerwca donosi, iż w krajach ziednoczonych *Ameryki* wſzyſtko idzie ſpokoynie. Rozruchy za użyciem ſilnych śrzodkow przez Kongreſs, codzień ſię bardziey zmnieyszaią.— Officer ieden pod *Sidnejem Smith* ſłużący, donosi; iż *Francuzi* w niedoſtatu ammunicyi ſtrzelali kamieniami do okrętu *Tygrys*.— Nasz Poſeł przy Dworze *Duńſkim* Lord *Fitzgerald*, ieſt tu za urlopem oczekiwany; intereſſa nasze w *Kopenhadze* ſprawuie teraz generalny Konsul P. *Merry*.

z Paryża dnia 23. Lipca.

Na dniu 9. Lipca flotta *Francuzko-Hiszpańſka* z okolicy *Cadix* wypłyneła znowu na morze. Słychać, iż ta flotta powracaiąc na Ocean, odwiedzi *Portugalią*.— Z *Breſt* pod dniem 16. donoszą, iż tam uzbraiaią wszyſtkie okręty przewozowe z *Nantes* przybyłe, ktòre znowu do *Nantes* powrocić maią. Mowią o nowey wielkiey wyprawie przeciw *Irlandyi* lub *Anglij*, ieżliby flotta nasza na *Ocean* powrocić miała. Na dniu 16 ſpuszczono w *Breſt* z warsztatu nowy okręt liniowy *Niezwyciężony* od 96 armat. Okręt zaś liniowy *Patryota* ſtanął w ſtanowiſku. *Francuzko-Hiszpańſka* flotta ma do *Breſt* przypłynąć.

Dziſieyszy *Redaktor* zawiera w ſobie wyrok Dyrektoryatu pod dniem 20 t. m. na mocy którego Obywatel *Reinhard* przeznaczony za Poſła do Rzeczypospolitey *Helweckiey*, miniſtrem intereſſow zagranicznych mianowany zoſtał. W tymże dniu Dyrektoryat pisał liſt do bywszego miniſtra *Talleyrand*, w ktòrym mu oświadcza, iak wielce był ukontentowany z patryotyzmu i talentow, ktòre okazał tak w ſprawowaniu miniſtroſtwa ſwego, iak w departamencie morſkim ſobie na nieiaki czas powierzonym. Dyrektoryat wzywa także Obywatela *Talleyrand*, aby zatrudniał ſię intereſſami zagranicznemi aż do powrotu naſtępcy ſwego Obywatela *Reinhard*.— Innym wyrokiem ſwoim na dniu tymze wydanym, Dyrektoryat na mieyscu Obywatela *Lambrechts*, mianował miniſtrem ſprawiedliwości Obywatela *Cambaceres* ſławnego ułożeniem nowey xięgi Praw Cywilnych, a na mieyscu Obywatela *Ramel*, mianował miniſtrem ſkarbowym Obywatela *Robert Lindes* bywszego członka wydziału ocalenia.— Teraznieyſzy miniſter policyi Obywatel *Bourguignon* ma bydź ſekretarzem Dyrektoryatu na mieyscu Obywatela *Lagarde*; Miniſtrem zaś Policyi Obywatel *Fouché* wyſłany niedawno Poſłem do *Hagi*.— *Bourguignon* ieſt przyiacielem Dyrektora *Gohier*.— *Cambaceres* obiął już ſwoy urząd. Dyrektoryat w liście ſwoim okazał także Obywatelowi *Ramel* ukontentowanie ſwoie z odbytego pzezeń urzędu, lecz nominacya Obywatela *Lambrechts* proſto cofniętą tylko zoſtała.

Z *Liworno* pod dniem 5. Lipca donoszą, iż tam oczekiwano w tymże ſamym dniu przybycia Ob. *Reinhard* (teraz mianowanego Miniſtrem intereſſow zagranicznych). Garnizon *Francuzki* w *Liworno* przedſiewziął bronić ſię do upadłego, i wſzyſcy mieszkańcy opatrzeni są w żywność na trzy mieſiące. Wielu ſtronnikow *Francuzkich* uciekło, i do *Lukki* poſłano deputacyą do tamteyszego kommendanta *Francuzkiego* z prożbą. aby *Francuzi* opuścili *Liworno*, niewyſtawiąiąc miaſta na niebespieczeńſtwo bombardowania od *Anglikow*, ktòrzy przed portem krążą.— Garnizon *Francuzki* w *Ferrarze* ktòry do niewoli ſię doſtał, przybył do *Sawony* w kraiu *Genueńſkim*. — Generał *Victor* powraca z *Nicei* do *Paryża*.

Nasza Armia *Reńſka* w teraźnieyszey kampanij, będzie mocnieyszą iak ieszcze nigdy nie była.— Liczba woyſk ktòra ze ſrzodka kraiu dla wzmocnienia Armij *Włoſkiey* ieſt wyſłana, wynosi 40. tyſięcy ludzi.— Generał *Joubert* przeieżdżaiąc przez *Grandpré* do Armij *Włoſkiey* ożenił ſię tamże z piękną *Montholon*, i tegoż ſamego dnia po ſwoim ślubie odiechał do woyſka. Przez dzień ieden zabawił także u oyca ſwego w *Pont de Vaux*. — Z *Genui* pod dniem 8. Lipca donoszą, iż głowna kwatera Generała *Moreau* ieſt w *Cornegliano* niedaleko *Genui*. *Moreau* chciał przybiedz na odſiecz Cytadelli *Alexandryiſkiey*, i zamyślał wſtrzymać nieprzyiaciela od zbierania ſił ſwoich około *Coni* i od zamiaru jego przecięcia kommunikacyi

z *Francyą*. Pietnaście tyſięcy od Armij Generała *Macdonald* przybyło do *Sarzana*, a pięć tyſięcy znaydowało ſię w *Spezzia*. Insurgenci w *Oneglia* zagrażali ziemi *Genueńſkiey*, porażeni iednak zoſtali od *Francuzow* i *Genueńczykow*. Dwoch Xięży *Genueńſkich* którzy ſię w tey mierze wſławili, mianowani zoſtali Szefami batalionow, i otrzymali w podaruku pałasze imieniem Oyczyzny *Genueńſkiey*. — Od *Maſſeny* przybył kuryerem Adjutant jego. Podług zapewnienia onego, Armia ieſt w naylepszey chęci, lecz brakuie iey na żywności.

Dziennik *Paryzki* tłumaczył ſię wczoray w naſtępuiącym ſposobie. „ Prawodawcy i Dyrektorowie. Woyna domowa ieſt przed wrotami naszemi. Wiecie żywioły i przyczyny oney. Jeżeli nie pokwapicie ſię zabieżeć nieſzczęściu, będziecie w odpowiedzi za wszelką krew wylaną, przyidzie ten nieochybny i okropny dzień, w którym ſprawę z tego powodu zdać będziecie muſieli.— Rojaliści dzielą ſię teraz na dwie klaſſy. Jedna ieſt za Xiążęciem *d'Orleans*, druga za *Burbonami*.— W *Valence*, dokąd Papież przyiechał, nie wolno ieſt nikomu go odwiedzać.— W *Wandei* uzbraiania pomnażaią ſię. Inſurgenci nie są już nazywani *Szuanami*, lecz malkontentami.— Obywatelka *Roberjot* wydała pismo, zaprzeczaiąc fałszywey pogłosce, jakoby *Jean-Debry* był zaboycą iey męża.— Obywatel *Talleyrand* odpisał na pismo bywszego miniſtra *Delacroix*, w którym dowodzi, iż tenże ſtarał ſię znowu zoſtać miniſtrem intereſſow zagranicznych.

Dyrektoryat Wykonawczy wydał naſtępuiące wyroki: Generał dywizyi *Rey* mianowany ieſt kommendantem 12. Dywizyi woyſkowey. Generał Brygady *Raoul*, użytym będzie w Armij *Alpeyſkiey*; Obywatel *Ferrand* bywszy naywyzszy Kommiſſarz Armii *Francuzkiey* w *Helwecyi* przywrocony ieſt do ſłużby; Obywatel *Romieu* Adjutant Generała *Championnet*, zoſtawiony ieſt przy ſtopniu Generała Adiutanta Szefa Brygady. Generał *Vendamme* przekonany o zdzierſtwa, ma ſię udać do *Paryża* dla uſprawiedliwienia ſię przed Miniſtrem woiennym. Generał Brygady *Leſuire* powroci do ſłużby, i weydzie do Armii *Alpeyſkiey*. Generał Adjutant *Requin* w tey Armii użytym będzie. Obywatel *Marcel Regnier* reformowany Kommiſſarz woienny ieſt także przywroconym do ſłużby.

Mowa *Sieyeſa* na polu marsowym miana, w którey maluie zdrożności Roku 1793. i głos Lucyana *Buonaparte* w Radzie 500 przeciwko terroryzmowi, znalazły przyganiaczow, i podały tych dwoch mężow na cel rozmaitych podeyrzeń,

Wiadomy ieſt każdemu zwyczay w *Anglij* budowania moſtow z żelaza topionego; te moſty nie mogą być przenoszone. We *Francyi* zrobiony ieſt teraz wynalazek nie rownie szacownieyszy. Moſty z żelaza kutego, na które Dyrektoryat dał przywiley dla wynalazcy, ſą prawdziwym dobrodzieyſtwem dla handlu i dla rolnictwa. Moſt taki może być zrobiony i osadzony w trzech dekadach, ieſt trwalszy, pięknieyszy i ſto razy mniey kosztuie od kamiennego. Może być w jednym momencie przenieſiony, uſtawiony, ſkrocony lub rozciągnięty, zwężony lub rozszerzony, ſłowem do każdego mieysca przyſtosowany, przez co niezmierne dla rolnictwa przynieść może pożytki.

Wielka liczba officerow pod kolorami Republikantſkiemi używa w ſwoich pomięszkaniach, a nawet publicznie, tytułow *Monſieur*, i zdaie ſię wymagać, ażeby ich inaczey nienazywano. Zyczyćby należało, ażeby Dyrektoryat zwrocił mocną uwagę na tę pogardę wyraźney woli Rządu i Prawa. Ci woyſkowi okazuią iak gdyby przyſięgli, ażeby zagubić wszyſtkie wyrazy mogące podnoſić ducha Republikanckiego, ſzczęściem żołnierze nie uſtępuią ſile przykładu, chronią ſię przed tą zarazą i w wspolney w tey mierze ze wszyſtkiemi dobremi Obywatelami zoſtaią zgodzie. (*Klucz Gabinetow.*)

Ex-Dyrektor Helwecki *Glaire* przybył do *Paryża* z ważnemi iak mowią zleceniami.—Mowią iż Admirał *Bruix* otrzyma naſtępcę w kommendzie nad flottą naszą. — Słychać iż woyſka nasze wyidą z *Liworno* za pomocą kapitulacyi, aby do *Genui* zaprowadzone być mogły.—Mowią iż *Macdonald* artylleryą ſwoią poſłał do *Liworno*, aby ta morzem do *Genui* zawiezioną być mogła, ſam zaś cofnął ſię przez góry *Toſkańſkie* i *Liguryiſkie*, przez co ſkłada teraz prawe ſkrzydło armij Generała *Moreau*.— Wielu tu narzeka na to, za co połączenie *Macdonalda* z Generałem *Moreau* zaraz na początku, przez góry nad brzegami *Genueńſkiemi* leżące nie zoſtało ſſkutecznione, lecz inni usprawiedliwiaią tę rzecz daiąc za przyczynę ciężkość przeprowadzenia artylleryi przez góry, rownie iak to, iż miano plan zadać wielki cios ſprzymierzonym przez wzięcie Armiow we dwa ognie. Proklamacya Generała *Moreau* pod dniem 6. zaprzecza wiadomości iakoby *Francuzi* kray *Genueńſki* opuścić zamyślali.

Nowy Miniſter morſki *Bourdon* mianował generalnym ſekretarzem Departamentu ſwego, pełnego talentow Ob. *Cotereau*, który u dawnych Dyrektorow był w niełasce.— Nowe tu liſty pokazuią ſię, podług ktorych *Buonaparte* zupełnie klęſk ſwoich powetowawszy, ieſt w drodze do *Konſtantynopola*. Zawczoray uſkarżali ſię przed Ciałem Prawodawczym żołnierze z *Egiptu* dla ślepoty powroceni, iż nieodbieraią żadnego wsparcia od miniſterium woiennego.— Dziennik *Wolnych Ludzi* wyrachował, iz w teraźnieyszey woynie 2 milliony ludzi zgineło.— Od nowego roku Republikanckiego (23 Września) nowa miara i waga wszędzie wprowadzona bydź ma podług świeżey proklamacyi Dyrektoryatu.— Dziennik *Przyiaciel Praw* powiada, iż gdy poseł *Helwecki Zeltner* na pierwſzey audyencyi u *Rewbella* wyſtawiał mu tkliwy obraz nieszczęśliwego ſtanu właſney oyczyzny, ten zawoławszy ſłużącego pytał ſię o zdrowie psa ſwego.— *Merlin de Thionville* oſkarzony ieſt także o łupieztwa pieniężne.

Mowią iż *Maſſena* wyraźny już odebrał rozkaz do attakowania woyſk Cesarſkich, nim te odbiorą poſiłki.— Wiadomość ieſt fałszywa, iakoby ex-dyrektor *Merlin* ſię zaſtrzelił. On to ieſt, który naybardziey opierał ſię wyiściu nad granice woyſk w ſrzodku *Francyi* zoſtaiących.— Pan *Cetto* miniſter Elektora *Bawarſkiego* odwołanym zoſtał — Przeznaczony do *Wiednia* Poseł *Hiszpańſki* Xiąże *d'Oſſuna* tu ma oſiąść.— *Rapinat* wydrukował pismo na obronę ſwoią, oſkarzaiąc *Lecarliera* o wszyſtkie łupieſtwa.— Matka Generała *Buonaparte* przybyła tu z *Korsyki*. Ob. *Chappe* wynalazca telegrafow nie tylko od rozboynikow był napadniętym, ale nawet w okolicy *Lugdunu* zoſtał otrutym, nieumarł iednak i używa lekarſtw w tym mieście, na uratowanie ſiebie.— Do *Nicei* przybyło 4. tyſiące woyſka, iako przednia ſtraz 15 tyſięcy poſiłkow maszeruiących do Armii *Włoſkiey*.— W *Genui* przybyły zozmaite ſtatki ze zbożem, a konsul tamteyszy *Francuzki Belleville*, nowego ieszcze dowozu ſpodziewać ſię każe.— Intereſſa giełdowe bardzo tu teraz upadły.

Donoszą z *Nevers* pod 13 Lipca, iż w Towarzyſtwie zaſiadaiącym na placu *Jeu de Paume*, proponowano tak iak w *Paryżu* Prawo Rolnicze (*lex Agraria*) Widziano także z przeſtrachem Liſtę proſkrypcyi na 500 Obywatelow.

Wielka część konwoiu z dziełami kunsztow, o którym donieſiono, iż ſzczęśliwie z *Rzymu* do *Nicei* przybyły, znayduie ſię od dwoch dni w *Paryżu*, reszta wkrotce pomnoży bogactwa naszych muzeow.

Ponizey *Final i Sawony Francuzi* obięli dawne ſwoie ſtanowiſka *St Jacques* i *Selta-Pani*. Poſiłki z *Nicei* przybywaiące, przechodzą przez *Col de Tendé* i *Sawonę*.

Podług liſtow z *Genui* pod dniem 11. Generał *Macdonald* ſpodziewany był d. 14 w tym mieście. Jego Armia opuszczaiąc *Toſkanią* zmierzała ku *Spezzia*, z tamtąd poſtępowała daley ku wschodniey części *Genui*, dla udania ſię ku *Sawonie*, gdzie *Moreau* znacznieysze ſwoie ſiły zgromadził.— Te liſty dodaią: Jeſteśmy tu mało ſpokoyni; Policya rozkazała dnia wczorayszego aresztować wiele osob podeyrzanych o buntownicze układy. Mieysca dwoch naszych Dyrektorow *Maglione i Melſino*, zaſtąpione ſą przez *Masucone*, który był ſprawuiącym intereſſa w *Turynie*, i *Roſſi* bywszego miniſtra ſkarbu.— Insurgeńci dolney *Oneglia* złączeni z wieśniakami doliny *Tanaro*, wzmocnili ſię przy moście *Nova*, odebrali *Ormea*, i zagrażali wtargnieniem do naszego kraiu. Nasi ochotnicy z *Piave* wsparci od małey liczby *Francuzow*, uderzyli na buntownikow, ſpędzili z moſtu *Nova* z *Ormea* i wielu innych mieysc pobliſkich. Wieś *Squarzina* zoſtała ſpaloną, przeto, iż mieszkańcy iey trzymali ſtronę buntownikow, i dwoch naszych ochotnikow zamordowali.

Wydawca Dziennika wolnych ludzi *Vatar* umieszczony ieſt w tuteyszey odnowioney adminiſtracyi centralney wraz z 64 innemi patryotami.

Dnia 25. Lipca.

Nasze Dzienniki ogłoſiły dwa Rozkazy Generała *Buonaparte* przywiezione przez Ob. *Willer* Kommiſſarza marynarki, który ſię znaydował na iedney z trzech fregat płynących z *Egiptu*, a które *Anglicy* niedawno zabrali w ſtanowiſkach *Tulonu*. Te pisma są naſtępuiące: (z daty ich widzieć mozna, iż ſtoſuią ſię do zdarzeń dawnieyszych od tych, o których była wzmianka w Liſtach z *Konſtantynopola*.)

Rozkaz pod dniem 19. Germinal (8. Kwietnia) w głównej kwaterze przed Akrą.

Janczarowie z *Damaszku* złączeni z kawaleryą Dieżara Baszy, z Milicyami *Nablous*, z Arabami i Mammelukami *Ibrahim Beja*, przeszli *Jordan* ażeby uwolnić *Akrę* od oblężenia. Zoſtali całkowicie pobici w bitwach pod *Nazareth*, *Saffet*, pod *Kaną Galileyſką*, i na gorze *Tabor*. Wielka liczba nieprzyiacioł zoſtała na placu bitwy, większa część bagażow zabrana, między innemi bagaże *Ibrahim Beja* i Mammelukow, które były przeprowadzone przez 400. wielbłądow. Wzieliśmy im także wiele chorągwi i armat. Większa część uciekaiących potoneła w *Jordanie*, reszta ścigana była po drodze do *Damaszku* idącey. (podpisano) BERTHIER.

W głowny kwaterze przed Akrą 30. Germinal (19. Kwietnia.)

Generał kommenderuiący uwiadomiony iż wielu żołnierzy ſprzedawali naczynia ſrebrne znalezione w bagażach zabranych na gorze *Tabor*, daie moc zakupuiącym opłacania niemi żołdu podług wagi. Generał kommenderuiący upomina Generałow i Szefow korpusow, ażeby użyli iak naymocnieyszego ſtarania na powiększenie ſwoich korpusow przez zaciągi mieszkańcow krajowych, a mianowicie mieszkańcow góry *Saffet* i *Nazareth*. Przyimować będą młodzież od 18. do 25. roku. Arabowie z *Yambo* przypłyneli do *Coſſeir*, a ztamtąd udali ſię na wsparcie *Murad Beja*, ktory korzyſtaiąc z tey okoliczności, wyciągnął ku rozmaitym ſtanowiſkom Generała *Deſſaix*. Lecz zupełnie byli znieſieni w bitwach przy *Samahout*, *Kené*, *Abormana*, *Esné*, i w bitwie kawaleryi pod *Rudiſſé*; w ktorey *Osmand-Bey* zoſtał niebespiecznie rannym. W tych rozmaitych bitwach nieprzyiaciel był prawie całkowicie znieſionym, z resztą odpędzony za Katarakty i w ſtepy. Zaięcie miaſta *Coſſeir* i Zamki ſtawiane na rozmaitych mieyscach przy *Nilu*, zabespieczaią wyżſzy *Egipt* od wszelkiey napaści. “

Przyiaciel Praw wyraża. Z pewnością możemy zaręczyć, iż *Buonaparte* ma w ręku ſwych *Akrę*. Udawał on jakoby odſtępował od oblężenia, lecz znagła potym na wzor błyſkawicy napadł w nocy na tę fortecę, przypuścił ſzturm, i wziął cały garnizon wraz z *Sidneiem Smith* w niewolę. Wszyſtkie armaty, wielka mnogość prochu, ammunicyi, i niezmierne zdobycze wpadły mu w ręce. Armia *Turecka* po tym nowym zwycięztwie iak proch zmieciona zoſtała. *Buonaparte* maszeruie taraz do *Konſtantynopola* i na wzor *Mahometa* zwiększa coraz bardziey ſwoią potęgę. *Zeman Schah*, który zagrażał posſeſſyom *Indyiſkim* w *Indyach*, ciągnie teraz do *Perſyi* i ma ſię połączyć z Generałem *Buonaparte* w *Konſtantynopolu*.

Generał *Victor* dowodzący iedną dywizyą we *Włoſzech*, przybył do *Paryża*. Połączone Armie GG. *Macdonald* i *Moreau* zaymuią mocne ſtanowiſka nad granicami *Liguryi*.

Jakobini odbieraią z roznych Departamentow poſiłki. Mowią, iż towarzyſtwo w raytszuli niechce z tego mieysca uſtąpić, chibaby Rada ſtarszych wydała na to ſzczegulną rezolucyą.

Przyiaciel Praw wyraża, iż *Bernadotte* ma złożyć urząd miniſtra woiennego, i powrocić do Armii, lecz

to nie ieſt rzecz pawna.— Dnia 14 tego mieſiąca ukarano śmiercią pięciu ſzefow Szuanow. Znaleziono przy nich naſtępuiącą przyſięgę przez nich wykonywaną i podpisaną: przyſięgamy niezłożyć broni, poki nieprzywrociemy Religii katolickiey w całey iey czyſtości, i poki nie osadziemy na Tronie *Burbonow*.— *Drouet* bywszy przewodnik w Reytszuli, mianowany ieſt kommiſſarzem Dyrektoryatu przy Adminiſtracyi Departamentu *Marny*.

Jeden okręt *Raguzańſki* wyſzły z *Malty* od 22 dni a z *Cagliari* od dnia 29 Czerwca, donioſł, iż *Malta* na cały rok w żywność ieſt opatrzona.

Dyrektoryat *Francuzki* ponowił Rządowi *Helweckiemu* zapewnienie, iż nowe Rzplte zoſtaną utrzymane, i że na odparcie nieprzyiacioł ogromne ſiły w *Szwaycaryi* użyte będą Przedſięwzięto iuż tam przyzwoite śrzodki na opatrzenie w żywność Armij, co ſię mocno Liwrantom nie podoba.—Wielka liczba woyſk nieuſtannie do *Szwaycaryi* dąży, ſpodziewaią ſię tam codziennie generalney bitwy. — Nie ma dnia, w ktorymby nieprzybywali do *Berny* dezerterowie *Auſtryaccy*.

W Radzie 500. *Quirot*, w ſtarszych *Dubois-Dubay* Prezydentami ſą obrani.— Za dowod, iż *Jakobini* zupełną teraz w intereſſach kraiowych wzieli przewagę, ſłużyć może to, iż wyrok ſkazuiący na wygnanie *Barrera* cofniętym zoſtał. Rada 500. na wniosek Obywatela *Lamaraux*, uchwaliła znieſienie dekretu deportacyi na niego. Sławny ten przeto zdawacz rapportow dawnych zwycięztw naszych, i członek wydziału ocalenia pod *Roberspierrem*, ukaże ſię znowu na trybunie. Z tego powodu *Lamarque* oddawał pochwały *Barrerowi*; *Pichegru*, *Rovere* i inni, przeszkadzali (rzekł) temu, aby nie wszedł do Ciała Prawodawczego. Coż jednak on zawinił? Nie okazałże ſię zawsze patryotą? Zrobiłże ſię podeyrzanym w ciągu 3letniey proſkrypcyi ſwoiey? Niezatrudniał ſię owszem wydawaniem kſiążek, w ktorych na każdey karcie patryotyżm i czyſta moralność widzieć ſię daie.

Dekret utwarzaiący Gwardyą Narodową, ktory ſtał ſię koniecznym przez naglące teraznieysze okoliczności, zawiera w ſobie w treści. Aby wszyscy Obywatele w ſtanie noszenia broni począwszy od roku 16. do 60. do Gwardyi Narodowey zapisani zoſtali. Mała klaſſa tylko osob jak to Deputowanych, Dyrektorow, Miniſtrow, etc. ktòrzy Oyczyźnie użyteczniey ſłużyć mogą, iedynie od tego ſą wyiętemi. Każdy batalion Gwardyi Narodowey ma ſię ſkładać z 600. osob. Chorągwie Gwardyow Narodowych maią na iedney ſtronie napis: *Lud Francuzki*, na drugiey *Wolność albo śmierć*.

Rada Starszych odrzuciła rezolucyą Rady 500. względem wolności druku, iako zbyt ograniczaiącą też wolność. Zdaie ſię także, iż nowo uchwalona pożyczka ſtu millionow, rownie odrzuconą zoſtanie, z powodu, iż uciſka klaſſy uboższe. Rezolucya Rady 500. w tey mierze odeſłaną wprzod zoſtała do oddzielney Kommiſſyi.

Miniſter *Ramel* i ſławny w materyach ſkarbowych Piſarz *St Aubin*, oświadczyli ſię, iż nienależeli nigdy do tego projektu. Wielu Pisarzow zatrudnia ſię teraz ułożeniem innych planow do doſtarczenia ſkarbowi pieniędzy.— *Beaudet* wnioſł, aby z przyſięgi wyrzucone były ſłowa *nienawiść przeciw anarchij*.

Na ſeſſyi Rady 500 dnia 19 Lipca *Talot* rzekł: Gdy na ſeſſyi d. 26 Meſſidor (14 Lipca) zachęcałem was do nowego oświadczenia ſię za konſtytucyą roku 3. a zbiiaiąc przez potwarz rozſiane wieści, nie myślałem, ażeby Rojalizm użył tey okoliczności dla wmawiania przez dzienniki, iż ſzukam poruszenia nowey reakcyi, przedſięwziąłem Obywatele Reprezentańci, pokazać wam nowe ſidła tey partyi, ktòra nas poroznić pragnie, ażeby iednych przeciwko drugim uzbroić. Lecz to zdarzenie ściśley nas z ſobą połączy, i w zdaniach naſzych zupełną iedność przywroci. Rzucaią potwarze przeciwko zgromadzeniom patryotycznym, i chcą ażeby były zamknięte, lecz znamy tak okropne uſiłowania, i ſtrzedz ſię będziemy wszelkiey reakcyi. Czyliż reakcya nie zatruła owocow dnia 9. Thermidor? Nadto bylibyśmy wyſtępni, gdybyśmy nowey ſprzyiać mieli reakcyi; nie mamyż pod oczami przeszłych przykładow, ſtanu Departamentow, łupieztwa zachodu, i zaboyſtw dokonanych na Republikaninach. Dopraszam ſię, ażeby polecić kommiſſyi z pięciu członkow podanie proiektu do Prawa względem Aſſocyacyow zatrudniaiących ſię materyami politycznemi.— Przyięto to zdanie. Rada rozkazała drukować po ſześć exemplarzy.

Na ſeſſyi dnia 20. — Imieniem Kommiſſyi obowiązaney zaſtanowić ſię nad Poſelſtwem przez ktòre Dyrektoryat żąda ażeby woyſka ſprzymierzonych Rzpltych na nasz żołd wzięte zoſtały, *Jourdan* przekłada, iż to poſtanowienie nie może być przedſiewzięte, poki nie będzie dokładnie wiadoma liczba ludzi i potrzebna na nich ſumma pieniędzy. *Jourdan* radzi zapytać ſię Dyrektoryatu przez Poſelſtwo, dla powzięcia tey wiadomości. — *Uchwalono*.

Tuteysi klubiści ktòrzy ſię teraz oświadczyli, iż są *Jakobinami*, ſamemi tylko *Jakobinami* i nazawsze *Jabobinami*, miewaią ciągle tęgie mowy na ſeſſyach ſwoich. *Felix Pelletier* żądał, aby wszyſtka dawna ſzlachta i Duchowni aż do 3. lat po powszechnym pokoiu, od wſzelkich urzędow publicznych odsuniętą była. Uważać przytym potrzeba, iż *Barras* do dawney ſzlachty a *Sieyes* do dawnego duchowieńſtwa należy.— Klub w raytszuli, na mocy tayney rady ſtarszych uchwały, ma ſię przenieść do innego mieysca, a iak wielu utrzymuie do oratorium, z powodu, iż w tymże ſamym okręgu odbywa ſeſſye ſwoie co Rada Starszych.— Ciału prawodawczemu ma bydź podany adress od *Jakubinow*, z żądaniem aby wszyscy rojaliści rozbroieni zoſtali, a gwardyom Narodowym armaty znowu rozdane były. Uczyniono także wniosek; aby przymuszona pożyczka iedynie tylko na 200 tyſięcy bogaczow nałożoną zoſtała.— Wielu członkow z pomiędzy *Jakubinow* uſkarza ſię na to, iż wszyſtkie ſtarania przykładane ſą na wprowadzenie do *Francyi* Kròla konſtytucyinego.—*Drouet* żądał aby nowy wniosek Generała *Jourdan* względem ſpiſku rojaliſtow iak naydokładniey był dochodzony. Utrzymywał, iż partya *Orleańſka* trwa dotąd, i że do niey należy *Treilhard* wyſłany do *Lille* i *Raſtad* dla przeſyłania negocyacyow ktòre tey partyi przeciwnemi były.— Na ſeſſyi dnia 18 *Bach* miał pełną ognia mowę, ktòra trzy kwadranse trwała. W niey dowodził, iż bliſka ieſt chwila w ktòrey wszyscy fałſzywi przyiaciele wolności rozpoznani zoſtaną, zapewniał, iż ſyſtema poſtrachu niepowinno nazad powrocić, i przyſiągł w imie rozſtrzelanych na rowninie *Grenelle* patryotow, iż to towarzyſtwo Ludu nigdy ſię nie rozeydzie. (*Tak ieſt, tak ieſt* zawołały wszyſtkie członki) Wnioſł potym aby żądać od Ciała Prawodawczego ukarania wszelkich winowaycow i piiawek Ludu, zrownania wszelkich wielkich pensyow z pensyami deputowanych, zapłacenia pożyczki ſtu milion: przez ſamych bogaczow, znieſienia żebractwa, domow roſpuſty i gry, zniszczenia wszelkiey monety ſtępla Republikanckiego na ſobie nie maiącey, użycia znowu wſzelkich śrzodkow do robienia broni i ſaletry, nakoniec odmienienia kancellaryow miniſtrowſkich.— Zgromadzenie w raytszuli nigdy nie było liczniеysze iak na dniu 19. Ławki dla członkow zoſtały pomnożone, gdyż ſłuchacze ſtoią. Trybuna ieſt pod zarządzaniem *Przewodnika* tak iak w Radzie 500 pod zarządzaniem Prezydenta.— Wnoſzono także aby Republikanie znowu zoſtali uzbroieni kosztem ſkarbu narodowego, inni wnoſili aby każde towarzyſtwo przyſtawiło iednego żołnierza ſwoim kosztem.— Na dniu 20 wnioſł *Gabriel* zrobienie kollekty dla ukaranych w Trybunale *Vendome*. *Coignard* dowodził, iż odtąd Republikanow anarchiſtami nazywano.— W wnioſku uczynionym przez *Lepelletier* do podania adreſſu do miniſtra woiennego, za żołnierzami ſkaleczonemi, przyklaſkiwano naybardziey w tym mieyſcu, kiedy rzekł: Lud *Francuzki* brat i przyiaciel przemienił ſię w powszechny wydział obrony, przeciw władzy dawney, zbrodni i przeſtępſtwu.— Osoby ktòre pod *Roberſpierem* znaczące role grały, wchodzą znowu wſzędzie na ſcenę. Nowy ſkarbowy miniſter *Robert Lindet* głosował na śmierć Krόla, a nowy miniſter sprawiedliwości *Cambaceres* głosował za zoſtawieniem Krόla przy życiu aż do pokoiu, po czym kara mogłaby bydź zmienioną, lecz gdyby nieprzyiaciel miał wkroczyć na grunt *Francuzki*, na òw czas Krol w przeciągu 24 godzin ſądzonym bydź powinien. W *Lugdunie* rownie iak w wielu innych mieyscach kluby *Jakubinow* ſą założone. Miaſto pod kommendą Generała *Dauvergne* ieſt ogłoſzone w ſtanie oblężenia. Miaſto *Briançon* poſtawione ieſt w ſtanie obrony.

z Bruxelli dnia 22. Lipca.

Generał *Beguinot* opuścił *Bruxellę* i założył swoią głowną kwaterę w *Gand*. Wielka panuie dzielność w poruszeniach woyſka nad brzegami. Zaden śrzodek obrony nie ieſt zaniedbany. Znaki ktòre były uſtanowione na całey linij ſą tak rozporządzone, iż we dwie godziny mogą ſię kommunikować od *Middelbourg* aż do *Dunkierki*. Te wſzyſtkie przygotowania czynią ſię w oczach nieprzyiacioł przy brzegach krążących.

z Hagi dnia 27. Lipca.

Generał *Brune* powrocił z obiażdżki woyſk i fortec. Wielka liczba robotnikow zatrudnia ſię teraz naprawą fortyfikacyow. Od morza także przeciw wszelkiey napaści nieprzyiacioł naymocnieysze przedſiewzięte są śrzodki. Artyllerya do naydoſkonalszego ſtanu ieſt u nas przyprowadzona. —Na wysokości morza pod *Oſtendą* pokazały ſię znowu okręty woienne *Angielſkie*. Do Armij *Francuzkiey* nad niższym *Renem* przeszło dwadzieścia tyſięcy młodzieży z nowey rekwizycyi maszeruie. — Oboz pod *Kolonią* iak tylko do 12. tyſięcy ludzi doydzie, wyruszy za rzekę *Lahn*.— Sławny *Craſſous* członek dawney Konwencyi, ieſt nayznakomitszą osobą w Klubie *Jakobinow* w *Bruxelli*. — Niedawno przybyły tu Miniſter Francuzki *Fouché*, uświadczył naszemu Dyrektoryatowi, iż mianowany zoſtał Miniſtrem Policyi w *Paryżu*. Naſtępcą jego ieſt *Florent Guyot*, ktory iuż puścił ſię w podroż do *Hagi*. Miniſter *Fouché* wyiechał iuż także, krotka bytność tu jego tyle przynaymniey ſprawiła, iż obawiana rewolucya nie zaszła, i obie partye uspokoione zoſtały.

(Wiadomość o wylądowaniu *Anglikow* w *Hollandyi* od ſtrony *Groningen*, była fałszywie roznieſioną.)

z Konſtantynopola dnia 3. Lipca.

Depesze przywiezione na dniu 30. były powodem złożenia wielkiey Rady, ktòra ſię odprawiała w *Seraiu*, inna Rada złożona była dnia wczorayszego u dworu względem wypłacenia żołdu *Janczarom*. Miniſter *Angielſki* miał w tych dniach kilka konferencyi z *Reis-Eſſendim*.

Pan Baron *Bonligni*, ſprawuiący intereſſa *Hiszpanij*, był wezwany od *Porty* d. 26 oſtatniego mieſiąca. Domyślaią ſię, iż to ſtosuie ſię do powzięcia od niego wiadomości o intrygach Vice-Konsula *Hiszpańſkiego*, ktòrego Rząd kazał zabrać w *Skutary* z innemi osobami.

Od czasu ukazania ſię flotty *Breſtеńſkiey* na morzu ſrzodziemnym, miniſterium tuteysze żądało od Poſła *Hiſzpańſkiego* kategoryczney odpowiedzi, względem właściwego celu przymierza i połączenia *Francyi z Hiszpanią*.

Od granic Auſtryackich dnia 20. Lipca.

Naſze ſzczęście woienne choć z niezmierną ludzi ſtratą ieſt zawsze ſtateczne. To ieſt pewna, iż tylko część zwycięzcow w tak bez przykładu ſtraszney woynie pozoſtanie. Zołnierze potykaią ſię z zaciętością. Cały regiment dragonow *Lobkowitza* ieſt prawie zupełnie zniszczony. W batallii z *Macdonaldem* 31. officerow z tego regimentu zgineło. W powszechności wiele officerow poſtradaliśmy. Dwoch kuryerow przybyło niedawno z *Florencyi* do Xiążęcia *Toſkańſkiego* w *Wiedniu*. Na czele insurgentow w *Arezzo* znaydował ſię miniſter *Angielſki Windham*. Znaydowały ſię tam także kobiety w ſukniach *Amazońſkich*.— Wiadomość o pobiciu Generała *Victor* pod *Santa Croce* nie potwierdziła ſię, i ſama gazeta dworſka o tym milczy.— Słychać, iż Imperator *Roſſyiſki* wraz z Imperatorową, i obiema W. Xiążniczkami z ktòrych iedna dla Arcy-Xiążęcia Palatyna, druga dla Arcy-Xiążęcia naſtępcy ieſt przeznaczona, ma tego iescze lata przyiechać do *Wiednia*. Zamek *Luxemburg* przysposabiaią dla tych gości.— *Baſman-Oglu* rozpoczął znowu woynę z Portą, zaiął mocny zamek pod *Orsową*, i znioſł Baszę *Rusciuk* przeciw ſobie wyſłanego. Zdaie ſię iż chce korzyſtać z tey pory kiedy W. Wezyr do *Syryi* z

woyskami wyszedł.— Podczas uroczystości odbytey w *Alexandryi* na pamiątkę zwycięztw we *Włoszech*, znaydował się także *Suwarow*, pierwszy raz w mundurze swoim, z 9 orderami i portretem *Franciszka II.* Jego pobożność (każe sobie bowiem klęczący dawać błogosławieństwo) zbudowała bardzo wszystkich. Pomimo swego zwyczaiu udał się potym na teatr, gdzie w transparencie portrety Generałow *Melas* i *Rosenberg* były wystawione.— Zamek *Alexandryiski* stał się łupem płomieni. Wszystkie magazyny, dom kommendanta i bardzo wiele domow w perzynę obroconych zostało.

z Wesel dnia 20. Lipca.

Głowna kwatera armij *Reńskiey* pod kommendą Generała *Moreau*, który miał tu przybyć, będzie ustanowiona w *Durcheim* nad *Hard*. Generał *Freitag* z Adjutantem Generała *Thomas*, będą mieli swoią kwaterę w tym mieście. Generał *Baraguey d'Hilliers* Szef wyższego sztabu armij *Reńskiey*, znayduie się w *Moguncyi* od kilku dni. Generał *Dufour* kommenderuie od *Moguncyi* aż do *Dusseldorf*, dał rozkaz ażeby formowano oboz nad *Lahną*.

z Strazburga dnia 21. Lipca.

Generał *Joubert* obiął iuż kommendę we *Włoszech*, a Generał *Moreau* przy końcu tego miesiąca iest tu spodziewany dla obięcia kommendy nad armią *Reńską* przeszło 60. tysięcy wynoszącą.— Generał *Lecourbe* miał odnieść znaczne korzyści nad *Austryakami*, i wkroczył aż do Kantonu *Uri*.—*Massena* stoi tak blisko pod bramami *Zurich*, iż słychać nawet bicie w bębny u niego. Ponieważ armia jego do 70. tysięcy teraz wynosi, przeto czyni iuż obroty do rospoczęcia wstępnego działania, nim *Moskale* przyidą na pomoc Arcy-Xiążęciu. Forpoczty jego iuż się ucierać zaczeły.

Dnia 24. Lipca.

Generał *Moreau* przybędzie tu dnia 2. przyszłego miesiąca. Przeieżdza on przez *Grenoble*, *Chamberri* i *Genewę*. — Donoszą z *Berny*, iż był odznaczony oboz przy *Friburgu* dla 10,000. ludzi woyska *Francuzkiego*, który ma formować korpus rezerwowy pod kommendą Generała *Hardi*.

Dnia 25. Lipca.

Generał *Saint Cyr*-powraca z *Włoch* dla obięcia kommendy nad prawym skrzydłem armij *Reńskiey*. Generał *Muller* będzie dowodził lewym skrzydłem. Mowią iż Generał *Hautpolt* zostanie przywrocony do służby i ma mieć kawaleryą tey Armij pod swoią kommendą. — Donoszą z *Berny*, iż woyska które miały formować oboz w Kantonie *Fryburga*, odebrały przeciwny rozkaz, i maią udać się do *Walezyi*.

Dnia 26- Lipca.

Nic nie zaszło ważnego między Armiami w okolicach *Baden*, widzieć tylko można, że od kilku dni obie strony maią się iuż bardziey na ostrożności, i czynią znaczne poruszenia. Mowią, iż *Austryacy* znoszą fortyfikacye w *Zurych*, iako też i okopy, które są około tego miasta. Wszystko iest spokoynie w *Walezyi* i *Oberland*, *Austryacy* schodzą tylko czasami z gor dla furażowania.

z Ratyzbony dnia 23. Lipca.

Na dniu 27. tego miesiąca zaczną się deliberacye na seymie nad dekretem Cesarskim stosownym do zaboystwa Ministrow *Francuzkich*; zdaie się rzeczą pewną że większa część będzie tego zdania, ażeby zostawić decyzyą tey sprawy mądrości Cesarskiey.

Nie nadeszła ieszcze instrukcya względem Dekretu Kommissyi Cesarskiey, żądaiącego nowey wypłaty miesięcy *Rzymskich*. Mowią, iż Elektor *Bawarski* dostawi 4. Bataliony woyska.

Pan Baron *Opteda* Minister *Brunswicki* przy seymie, iest tu spodziewany na powrot przy końcu tego tygodnia, legitymował się także w *Munich* w tey samey dostoyności.

Pan Baron *Rechberg*, mianowany ministrem *Bawarskim* przy Dworze *Rossyiskim*, poiedzie wkrotce do *Petersburga*.

Od brzegow Menu dnia 23. Lipca.

Generałowie *Müller*, *Lefebvre* i *Baraguey d'Hilliers* przybyli do *Moguncyi*. Wczoray oddział huzarow *Szeklerowskich* wkroczył do *Fridberga*.— Z *Manheimu* nikt nie może wychodzić bez paszportu kommendanta. *Francuzkim* forpocztom zalecono, każdego podeyrzanego aresztować. Wszyscy cudzoziemcy w *Manheimie* muszą się stawiać przed policyą, a podeyrzani oddani będą do sądu woiennego.— Część korpusu *Starray* ma poyść nad *Men*, a w stanowisku swoim będzie zastąpiona od *Moskalow*.— Dway uczeni w kraiu *Badeńskim* mieszkaiący, za mowy rewolucyine są aresztowani, i zawiezieni do kwatery Generała *Starray*.

Coraz więcey mowią tu o przywroceniu Jesuitow. Zważono, iż nic bardziey nie potrafi wstrzymać wylewu rewolucyinego, iak gdy młodzież znowu przez iezuitow uczoną będzie. Zapomniano nawet o przestępstwach tego zakonu.

z Moguncyi dnia 26. Lipca.

Nasz Garnizon obozuie teraz około miasta, dla zostawienia mieysca konskrypcyinym, których przybywa codziennie wielka liczba.

z Hamburga dnia 31. Lipca.

Z *Londynu* donoszą pod dniem 23. iż Ex-Dyrektor *Barthelemy* wyrobił sobie u Rządu *Angielskiego* paszport dla wyiechania do niższey *Saxonij* lub *Kopenhagi*.—Podług urzędowych doniesień *Hiszpańska* flotta pod Admirałem *Mazaredo* składa się z 18 okrętow liniowych, 8 fregat i 3 bryganiyn, w ogule z 29 okrętow woiennych.— Flotta *Francuzka* pod Admirałem *Bruix* składa się z 25 okrętow liniowych, 6 fregat, 5 korwet, i 2 lugrow, w ogule z 38 okrętow woiennych.— Cała więc potęga flottow połączonych 67 okrętow woiennych.— Flotty *Angielskie* na morzu srzodziemnym pod Admirałem *Keith*, *Nelson* etc. składaią się z 48 okrętow liniowych, z 21. fregat, 21 slopow, i 5 innych statkow wogule z 95 okrętow woiennych. Do czego dodać ieszcze potrzeba 5 okrętow *Portugalskich*, 5 *Rossyiskich*, 3 *Tureckich*, i 2 *Neapolitańskich*, tak, iż cała zebrana siła morska koalicyina na morzu srzodziemnym 110 okrętow wynosi.

Krol *Duński* zakazał, aby żaden kaper iakiegokolwiek bądź Narodu, nie miał schronienia w portach iego *Norwegskich*.

W tym Roku nastąpi wybor Gubernatora w *Pensylwanij*. Demokraci chcą obrać *Mackeana*, arystokraci *Mifflina*. Na przyszły Rok przypada wybor Prezydenta. Demokraci iednomyślnie życzą sobie *Jeffersona*, arystokraci dzielą się między *Adamsem*, i *Rufus-King*, ten ostatni bardziey ieszcze sprzyia *Anglij*. W ciągu tego sporu obu partyow, partya demokratyczna spodziewa się pewnego zwycięztwa. Wielu lęka się, aby z okoliczności tego wyboru, woyna domowa nie wszczeła się.

z Szaffuzy dnia 17. Lipca.

Siedm szalup od flotylli P. *William* krąży na jeziorze *Konstancyeńskim*, częścią dla obrony statkow naładowanych ammunicyą dla woyska *Austryackiego*, iako też dla uważania na *Turgowią*. W *Weilfald* przed kilku dniami odkryto spisek, w ktorym było iuż zgromadzonych trzy tysiące ludzi maiących zamiar za pierwszym attakiem *Francuzow*, uderzyć z tyłu na *Austryakow*, ale ieden wspolnik tego występku doniosł o tym do główney kwatery, zkąd natychmiast posłano 50. huzarow dla zatrzymania dwóch dowodcow tey kouspiracyi nazwiskiem *Paul Rehein* Aptekarz i *Refsling* bywszego Prezydent izby Administracyiney. Mówią iż pierwszy uciekł.

z Lozanny dnia 20. Lipca.

Tuteyszy rzędca miasta ogłosił drukiem następuiącą wiádomość. „ Kommissarz rządowy *Deslocs* donosi mi z *Sierre* pod dniem 17. w wieczor o godzinie 8. iż nieprzyiaciel zrana dnia tegoż przypuścił mocny attak przed *Brieg* w kraju *Walezyi*, lecz odparty został przez Generała *Thureau*, który mu wiele ludzi ubił, 88. wziął w niewolę, i utrzymał się w swoim stanowisku. O tymże samym czasie nieprzyiaciel przedsiewziął mocne rozpoznawanie na gorze S. *Bernarda*, które iednak rownież mu się nie powiodło. Woysko *Francuzkie* znacznie tu ściąga, i mowią, iż oboz w *Veray*, albo w *Peterlingen* będzie założony.— *Ochs* bawi się ciągle w *Ouchi*.

Zapewniaią, iż woyska *Francuzkie w Szwaycaryi* są teraz nierownie liczaieysze od woysk *Austryackich*, i że codziennie spodziewać się potrzeba generalney bitwy.

z Nicei dnia 11. Lipca.

Kuryer dnia 9. z *Nicei* wyprawiony, został nazaiutrz napadniętym i obdartym od ośmiu uzbroionych łotrow, o dwa tylko wystrzały od tego miasta, wysłano za niemi wpogoń około 60. ludzi.— Generał *Victor* i szef wyższego sztabu Artylleryi *Lebel*, znaydowali się niedawno w naszym mieście. Pierwszy z nich wyiechał dnia wczorayszego do *Paryża*, drugi wyieżdża jutro do *Genewy*, gdzie miała być utworzona przeciwko *Francuzom* konspiracya, która szczęściem została wcześnie odkrytą. Schwytano 19. dowodzcow, pomiędzy którémi dwoch Dyrektorow.

z Roveredo dnia 16. Lipca.

Podług Gazet tuteyszych, odkryto w *Medyolanie* spisek, który miał być w nocy na dniu 9. uskuteczniony. Miasto miało być na czterech rogach zapalone, i wszyscy trzymaiący z nieprzyiacielem wyrznięci. Pięćset spiskowych zostało aresztowanych za doniesieniem iednego z pómiędzy nich zdraycy. W domu iednym celnym znaleziono dwie gillotyny, których w dalszym czasie użyć miano. Mowią iż General *Serrurier* i *Fiorella* w czasie bytności swoiey w *Medyolanie* spisek ten założyli.

Od granic Włoskich dnia 20. Lipca.

Wycieczka *Francuzow* z *Coni* miała za zamiar ukrycie retyrady korpusow do armii Generała *Moreau*. Góry w okolicy *Ormea* są mocno woyskiem *Francuzkim* osadzone. Rownie mocno osadzone są wszystkie przeyścia gór iako to *Bochetta*, *Serravalle*, *Gavi Acqui* etc.— *Toskania* opuszczona iest zupełnie od woysk *Francuzkich*. Mowią, iż kuryer miał przywieść będącemu w *Florencyi* posłowi *Angielskiemu Windham* wiadomość o zaięciu miasta *Neapolu* przez woyska Krolewskie pod kommendą kardynała *Ruffo* (Listy prywatne donoszą o przedsięwzięciu woysk *Rossyiskich* w attakowaniu sławnego przeyścia *Bochetta* zupełnie chybionym z stratą kilkuset ludzi.)

OBWIESZCZENIE

Krol Jmć Pruski raczył postanowić osobiście naywyższym wyrokiem swoim, że lubo do zakupywania w kraiu popiołow i potażow do fabryk potażowych i bielarniow nie potrzeba wyrabiać sobie zwykłych, iak dotąd konsensow; lecz kupno takowe za wolny dla każdego sposob zarobkow uważane być powinno; zaś wywoz potażow z Prowincyow: Szląska, Pruss Południowych, Magdeburga, Pomeranij, Marchij nowey i Elektoralney za granicę, z wyłączeniem iednak popiołow na uprawę roli i pastwisk przeznaczonych iest zakazanym; atoli czyni się przytym wyraźne ostrzeżenie, że zakaz takowy rozciąga się szczegulnie do wysyłania, za granicę: gdyż przewoz potażow z iedney Prowincyi Krolestwa do drugiey, zostawia się wolnym, iak dotąd. Co się zaś ściąga do przechodu obcych i wywozu Potażow Prusko-Południowych do Elbląga i Gdańska, ma się zostać urządzenie dotąd w tey mierze exystuiące w swey mocy. Takowe rozporządzenie podaie się więc do wiadomości publiczney z dodatkiem, iż pograniczne komory celne i konsumpcyine odebrały zalecenie, na wywoz Potażow za granicę nakazany, nayściśleyszą dawać baczność. — Dan w Warszawie dnia 29. Maja 1799. roku.

J. K. Mci Pruss Południowych Woyskowa i Ekonomiczna Kamera.

W celu uczynienia folgi handluiącym po jarmarkach w Prussach Południowych i Nowo-Wschodnich towarami rzemieślniczemi, postanowiono zostało: iż takowy handel nadal bez wszelkich dla Rzemieślnikow uciążliwych formalności ma się odbywać, i na ten koniec plombowanie takowych towarow, ieżeli z mieysc przychodzą, gdzie się urzędy celne znayduią, niemniey pieczętowanie tychże towarow w mieyscach gdzie są urzędy konsumpcyino-poborowe, odtąd cale ustaią; względem zaś wszelkich innych objektow opłacie celno-konsumpcyino-poborowey podległych do dawnych przepisow ma się stosować, oraz towary rzemieślnicze z innych i do innych Prowincyi idące iak dawniey tak i nadal plombowane, cetlami opatrywane być i opłacie cła podlegać powinny. Względem ktòrego postanowienia wszelkie urzędy celno-konsumpcyino-poborowe stosowną odebrały instrukcyą. O czym się handluiących po jarmarkach uwiadomia. — w Warszawie dnia 8. Lipca 1799. roku.

Kamera J. K. Mci Pruss Południowych Woienno-Ekonomiczna.

DONIESIENIA.

Podaie się do publiczney wiadomości, iż człowiek imieniem Jozef Wyszpolski wzrostu wysokiego, twarzy okrągłey, trochę dziobaty, czarniawo zarastały, posłany od Pana swego do Warszawy ze wsi Duchnic do opłacenia podatku na koniu białym, wziąwszy tego konia wartuiącego czerw: złł: 15. oraz w gotowiznie czerw: złł. 7. złł. 5. więcey do Pana swego niepowrocił. Ktoby więc wiedział o iakim przypadku tego człeka lub o nim dowiedział się, raczy onego przytrzymać za daniem wiadomości do dworku JP. Stentzlow na ulicy Ogrodowey sytuowanego pod Nrem 658. a przyzwoitą odbierze nadgrodę.

Swieże wody mineralne, to iest: Selcerska, Pirmontska, Egerska saschinger i Bitterwasser. Znaydnią się w handlu Monfreulla na Podwalu Nro 486.